

Mr. P.M.J. (Jewan) de Goede
Advocaat

Aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat
p/a Bureau Energieprojecten Inspraakpunt Gaswinning
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Sylviuslaan 3
9728 NS GRONINGEN

Postbus 48
9950 AA WINSUM

T 085 - 130 24 30
F 0595 - 854 569

Per e-mail vooruit: bureauenergieprojecten@minezk.nl

degoede@degoedebestuursrecht.nl
www.degoedebestuursrecht.nl

Groningen, 6 september 2023

Inzake: Groninger Bodem Beweging / vaststellingsbesluit 2023-2024

Betreft: Zienswijze

Uw ref.: -

ZIENSWIJZE

Excellentie,

Namens de vereniging Vereniging van schadelijders van de bodembeweging door gaswinning in Groningen (de Groninger Bodem Beweging, hierna: **de GBB**), statutair gevestigd te Loppersum, voor wie ik als advocaat-gemachtigde optreed, bericht ik u als volgt.

Bij brief d.d. 17 augustus jl. heeft u de GBB in de gelegenheid gesteld uiterlijk 6 september a.s. haar pro forma zienswijze op het ontwerp-vaststellingsbesluit gaswinning Groningenveld 2023-2024 (hierna: **het ontwerp-vaststellingsbesluit**) d.d. 7 augustus jl. inhoudelijk aan te vullen. De GBB maakt hierdoor tijdig van die gelegenheid gebruik.

In het navolgende geeft de GBB haar inhoudelijke zienswijze op het ontwerp-vaststellingsbesluit.

I. LEVERINGSZEKERHEID BOVEN VEILIGHEID

Blijkens het ontwerp-vaststellingsbesluit bent u – in de kern – voornemens de bufferfunctie van het Groningenveld aan te houden door het niet definitief af te sluiten, zodat het gas in het Groningenveld kan worden ingezet zodra de effectieve dagtemperatuur lager uitvalt dan -6,5 graden Celsius en/of bij een technisch falen van de ondergrondse gasopslag Norg (hierna: **het UGS Norg**); terwijl dit niet in het Bescherm- en Herstelplan Gas wordt genoemd.

De GBB constateert dat u met dit uitgangspunt het klemmende advies van het Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: **het SodM**), om over te gaan tot onmiddellijke sluiting van het Groningenveld, terzijde stelt. De GBB acht deze keuze onvoldoende gemotiveerd en bovendien onevenredig, gelet op de zwaarwegende belangen van de gedupeerden van de gaswinning. De GBB houdt u daarover het navolgende voor.

1. Subsidiariteit

Om te beginnen stelt de GBB dat u niet heeft onderzocht in hoeverre het mogelijk is de vereiste capaciteit bij koude temperaturen en bij uitvallen van het UGS Norg op alternatieve – voor gedupeerden minder belastende – wijzen te bewerkstelligen. Gelet op de ernstige gevolgen van de gaswinning voor gedupeerden in het aardbevingsgebied, die zich naar verwachting nog tientallen jaren na de definitieve sluiting van het Groningenveld zullen voordoen, ligt het op uw weg die alternatieve opties uitvoerig te onderzoeken en te betrekken bij het (definitieve) vaststellingsbesluit.

2. Vroegere risicoschattingen (veel) te laag

Het voorgaande klemt temeer, nu blijkt de door de Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (hierna: **de TNO**) toegepaste nieuwe rekenmodellen voor seismisch risico het gevaar voor seismische bewegingen hoger ligt dan vorig jaar, terwijl toen wel 11 putten op de waakvlamstand stonden. Een statistische analyse van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut heeft uitgewezen dat de voorgaande modellen systematisch een (veel) te laag risico op seismische bewegingen hebben ingeschat, ten opzichte van de seismische bewegingen die zich in werkelijkheid hebben voorgedaan. Nu het gevaar voor seismische bewegingen door gaswinning uit het Groningenveld (aanzienlijke) groter is dan eerst gedacht, ligt het op uw weg de sluiting van het Groningenveld te versnellen.

3. Leveringszekerheid te zwaarwegend geacht

Het ontwerp-vaststellingsbesluit geeft geenszins blijk van een afweging van de voornoemde vernieuwde inzichten, maar blijft bij het standpunt dat de leveringszekerheid dient te prevaleren boven de veiligheid van gedupeerden. In haar rapport 'Groningen boven gas' heeft de Parlementaire Enquêtecommissie Aardgaswinning Groningen (hierna: **de PEAG**) echter geconcludeerd dat de leveringszekerheid steeds ten onrechte is aangevoerd als argument voor het aanhouden van de productie op het Groningenveld. Deze conclusie, alsmede de morele oproep van de PEAG om de belangen van de gedupeerden boven de belangen van de gasafnemers te plaatsen, ziet de GBB niet terug in het ontwerp-vaststellingsbesluit.

Bovendien wordt in het kader van de leveringszekerheid door *Gasunie Transport Services B.V.* (hierna: **GTS**) geen onderscheid gemaakt tussen de leveringszekerheid voor beschermde en niet-beschermde afnemers van gas, terwijl laatstgenoemde – blijktens artikel 6, lid 1 van de Europese Verordening betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid van 25 oktober 2017 – niet relevant zijn en derhalve niet dienen te worden meegewogen. Het komt de GBB voor dat mogelijkereeds reeds aan de leveringszekerheid voor *beschermde* afnemers kan worden voldaan, zelfs na definitieve afsluiting van het Groningenveld.

4. Concluderend ten aanzien van de adviezen

Al met al concludeert de GBB dat u van mening bent dat de gedupeerden van de gaswinning in het Groningenveld in onveiligheid en onzekerheid moeten blijven verkeren, zodat de leveringszekerheid te allen tijde kan worden gegarandeerd; terwijl die leveringszekerheid (althans, de ter zake doende leveringszekerheid voor *beschermde afnemers*) mogelijk niet eens in geding is.

Gelet op de nieuwe risicoanalyse van de TNO, de conclusies van de PEAG en het uitdrukkelijke advies van het SodM om het Groningenveld per ommegeande definitief te sluiten, kan u niet volstaan met het aanhouden van het Groningenveld.

II. VOORTGANG VERSTERKING

In de tweede plaats houdt de GBB u voor dat u in het ontwerp-vaststellingsbesluit ook de veiligheidsrisico's voor gebouwen in het aardbevingsgebied ten onrechte veelal onbesproken heeft gelaten.

Blijkens het advies van het Adviescollege Veiligheid Groningen is het zeer aannemelijk dat veel gebouwen buiten de scope van de versterkingsoperatie van de Nationaal Coördinator Groningen (hierna: de NCG) onveilig zijn, gelet op de mogelijke gevolgen van aardbevingen door gaswinning.

De GBB stelt dat u in het ontwerp-vaststellingsbesluit onvoldoende bespreekt welke maatregelen u voornemens bent te treffen om die buiten de scope liggende gebouwen zo snel mogelijk te identificeren en op te nemen in de werkvoorraad van de NCG, waardoor de risicoafweging van het ontwerp-vaststellingsbesluit onvolledig is en dient te worden aangevuld.

III. ONZEKERHEID SLUITING RESTERENDE PUTTEN

Tot slot benoemt u in het ontwerp-vaststellingsbesluit dat u beoogt een zestal resterende putten per 1 oktober a.s. te sluiten, in navolging van de zes putten die op 1 april jl. zijn gesloten. Dat voornemen is evenwel nog afhankelijk van een tweetal voorwaarden:

1. de Nederlandse Aardoliemaatschappij en GTS dienen aan te geven of putten die in nulstand staan voldoende snel naar waakvlamniveau kunnen worden gebracht, welk onderzoek deze zomer zou plaatsvinden, en;
2. de stikstofinstallatie Zuidbroek II kan per 1 oktober a.s. in gebruik worden genomen.

Voorzover niet aan beide elementen kan worden voldaan zullen de resterende vijf putten op waakvlamniveau worden gehouden.

De GBB acht de voornoemde voorwaarden té onzeker. In het bijzonder heeft de GBB in het kader van onderdeel 2 geen begrip voor uw kennelijke vertrouwen in de toezegging van de Gasunie dat Zuidbroek II tijdig in gebruik zal kunnen worden genomen. Haar twijfels vinden oorsprong in de vele vertragingen, eerdere (niet nagekomen) toezeggingen, onderlinge onenigheid tussen de betrokken hoofd- en onderaannemer, het bericht dat beide aannemers hun strijd voort zullen zetten bij de Rechtbank en het recente bericht dat de ingebruikname van Zuidbroek II reeds vertraging heeft opgelopen en dat de opstart

gefaseerd zal geschieden. Het is dan ook niet voldoende duidelijk of aannemelijk of het kan worden verwacht dat aan de voornoemde voorwaarden zal worden voldaan.

Gelet op de mogelijkheid dat de vijf putten op waakvlamniveau open zullen blijven – met alle gevolgen van dien – kan de GBB niet anders concluderen dan dat de gevolgen van het ontwerp-vaststellingsbesluit in strijd met de zorgvuldigheidsplicht onvoldoende in kaart gebracht en afgewogen zijn.

IV. AFRONDEND

De GBB verzoekt u haar zienswijze te betrekken bij de besluitvorming van het definitieve vaststellingsbesluit en het vaststellingsbesluit zodanig te wijzigen ten opzichte van het ontwerp dat aan al het voorgaande tegemoet wordt gekomen.

In afwachting van uw definitieve besluitvorming,

Hoogachtend,

Mr P.M.J (Jewan) de Goede